

Haberler > Yazarlar > Sedat ERGİN > ByLock meselesi masumiyet karinesinin değerini hatırlattı

Sedat Ergin

ByLock meselesi masumiyet karinesinin değerini hatırlattı

6 Ocak 2018

Yazdır Yazı Tipi

DÜN Adalet Bakanlığı ile temas ettim ve ByLock listelerinde yaşanan sorunlar nedeniyle yanlışlıkla tutuklanan vatandaşlarımızdan kaçının tahliye edildiğini sordum. Bana verilen yanıt “Yaklaşık bin yüz gibi...” oldu. Bu sayı bir miktar daha artabilir bugün yarın...

Bu durumdaki kişilerden iki örneği geçen perşembe günü bu köşede aktarmıştım: Eski AK Parti milletvekili **Şükrü Önder** ile Cumhuriyet gazetesi çalışanı **Emre İper...** Bakanlığın verdiği rakamı esas alırsak, **Önder** ve **İper**'le aynı kaderi paylaşan 1098 kişinin daha masum oldukları halde haksız bir şekilde özgürlüklerinden yoksun bırakıldığını kesinlik içinde söyleyebiliriz.

Yani, bu kadar insan masum oldukları halde FETÖ'cü olmakla suçlanmış, masum oldukları halde tutuklanıp cezaevine gönderilmiş, masum oldukları halde tutukluluklarına yapılan itirazlar reddedilmiştir. Bütün bu işlemlere, kararlara imza atan savcılar, sulh ceza hâkimleri, ağır ceza hâkimleri son tahlilde vahim derecede bir toplu mağduriyete yol açmıştır.

Bu tespitin ardından insanlığın ortak hukuk mirasının en yüksek değerlerinden biri olan “**Masumiyet Karinesi İlkesi**”ne geçebiliriz.

*

Hukukun bu evrensel ilkesi, bir kişi hakkındaki suç isnadı kanıtlanmadığı sürece o kişinin masum kabul edilmesi gerektiğini söylüyor. Bu çerçevede suçlanan şahısla ilgili bir şüphe unsuru ortaya çıkmışsa, sanığın bu şüphe unsurundan yararlanmasının esas olduğunu kabul ediyor.

Burada gözetilen amaç, suçlanan bir kişinin -yargılama bitene kadar- aslında masum olabileceği ihtimalinin dışlanmaması, böylelikle insanların haksızlığa uğramasının önüne geçilmesidir.

Masumiyet karinesi, yalnızca savcının yürüttüğü soruşturma aşamasında değil, savcının iddianameyi yazmasından sonra yargılamanın başladığı ve işin hâkimin takdir alanına girdiği kavuşturma aşamasında da geçerlidir.

Orada da bitmiyor. Hâkim hatalı bir karar verebilir. Hukuk düzeni, hatanın düzeltilebilmesi için temyiz mekanizmasını devreye sokuyor. Temyizde istinaf mahkemeleri ve daha sonra Yargıtay aşamaları var. Anayasa Mahkemesi ve ardından AİHM’ye kadar uzanan bireysel başvuru aşamaları da pekâlâ bu sürecin içinde kabul edilmelidir.

İşte bütün bu aşamaların tamamlandığı ana dek sanık durumundaki kişinin ilke olarak masum addedilmesi gerekiyor.

*

Şimdi masumiyet karinesini ByLock mağdurlarının durumuna uyarlayalım. Bu insanların hepsi telefonlarına ByLock yüklediklerini söyledikleri halde verdikleri ifadeler inandırıcı bulunmadı. Bir bölümü, kuvvetli bilirkişi raporlarıyla telefonlarına bu programın yüklü olmadığını kanıtladı. Yine inandırıcı bulunmadı. Bilirkişi raporları, bazı yazılımların ByLock’a yönlendirme yaptığını ortaya koydu. Yine inandırıcı bulunmadı. Türkiye’deki yargı sistemi, çok sınırlı istisnalar haricinde, bir bütün olarak bu raporları ciddiye almadı çok uzun bir süre.

Özetle, aylar sonra devlet hatayı kabul edene kadar bu insanlar için masumiyet karinesi işletilmedi. Oysa işletilmiş olsaydı, bilirkişi raporları ışığında bu insanlar tutuksuz yargılanabilir, böylelikle bu kadar ağır bir mağduriyet yaşamalarının önüne geçilmiş olurdu.

Bu hadiseden çıkartacağımız önemli bir ders, tutuksuz yargılamayı esas alan hukuk ilkesinin ne kadar hayati bir işlev gördüğüdür.

*

Yaşanan acı tecrübenin bize bundan sonrası için bir başka konuda da yol gösterici olması gerekiyor: Darbe ve terör sanıklarına tek tip elbise giydirilmesi uygulaması...

Bakın tek tip elbise uygulaması 15 Temmuz darbe girişiminden hemen sonra başlamış olsaydı, ByLock listelerindeki sorunlar nedeniyle yanlışlıkla tutuklanan binin üstünde insanın hepsi masum oldukları halde tek tip elbiseyi giymeye zorlanacaktı, aynen Guantanamo tutukluları gibi...

Bu takdirde eski AK Parti milletvekili **Şükrü Önder** de tek tip elbiseyle mahkeme salonuna çıkacak, altı yıl üç ay hapis cezasına çarptırılacak, toplam altı ay hapis yattıktan sonra “**Pardon**” bile denmeden tahliye edilecekti. Ama tutuklu olduğu süre içinde o elbiseyi giymek zorunda kalacaktı **Önder**.

Peki, bu yargılamalar sonunda suçlu oldukları kanıtlanacak darbeciler dışında pekâlâ masumiyeti ortaya çıkacak diğer masum sanıklara böyle bir haksızlığı nasıl yapacaksınız?

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş